

KARLSTADS KOMMUN**KOMMUNLEDNINGSKONTORET****Remissvar** 2026-02-16Adam Eriksson,
adam.eriksson@karlstad.se**Remissvar – omarbetat direktiv om luftkvalitet och renare luft i Europa – Naturvårdsverkets slutredovisning av regeringsuppdrag med förslag till genomförande av det nya luftkvalitetsdirektivet i svensk rätt**

Dnr KS/2026:1 Dpl 1.1.4.4

Sammanfattning

Karlstads kommun har fått möjlighet att svara på en remiss avseende ett omarbetat direktiv om luftkvalitet och renare luft i Europa – Naturvårdsverkets slutredovisning av regeringsuppdrag med förslag till genomförande av det nya luftkvalitetsdirektivet i svensk rätt. Naturvårdsverket fick den 26 september 2024 i uppdrag att lämna förslag till genomförande av det nya luftkvalitetsdirektivet 2024/2881 i svensk rätt.

Luftkvalitetsdirektivet syftar till att reducera halterna av luftföroreningar för att minska de negativa effekterna på hälsa och miljö. Luftföroreningar kan bland annat orsaka andningsbesvär, hjärt- och lungsjukdomar, lungcancer samt förtida dödsfall. Förutom hälsoeffekter orsakar också luftföroreningar negativa effekter på miljön, exempelvis i form av växtskador, nedsmutsning, försurning, korrosion, övergödning samt klimatförändringar.

I Naturvårdsverket framtagandet av förslagen har utgångspunkten varit att genomföra direktivet med särskilt fokus på att underlätta för kommunerna i den mån det är möjligt. Målsättningen har varit att bevara det som fungerar bra och justera det som kan bli bättre. Naturvårdsverket har avvägt förslagen för att de ska möta behoven, fungera i praktiken samt bidra till ökad tydlighet utan att medföra mer kostnader eller begränsningar än nödvändigt. Utgångspunkten har varit att i genomförandet av direktivets förändringar, som kan uppfattas som tekniska och komplexa, förenkla och förtydliga regelverket, där det är möjligt.

Karlstads kommun	Webbplats	E-post	Organisationsnr
Postadress	karlstad.se	karlstadskommun@karlstad.se	212000-1850
Karlstads kommun	Besöksadress	Telefon	Bankgiro
651 84 Karlstad	Kontaktcenter	054-540 00 00	405-2213
	Västra Torggatan 26		

Karlstads kommun ställningstagande av förslag till genomförande av det nya luftkvalitetsdirektivet 2024/2881 i svenska rätt formuleras nedan.

Karlstads kommuns synpunkter

Karlstads kommun ser goda intentioner med förslaget som kan medföra förbättringsåtgärder som stärker kunskapsunderlaget genom förbättrad nationell luftövervakning och modellering, vilket kan användas i lokal planering. Det kan bidra till en ökad koppling mellan luftkvalitet och samhällsplanering som stärker argumenten för till exempel hållbar trafik- och stadsutvecklingsåtgärder. Med utgångspunkt i kommunens övergripande positiva inställning till förslaget vill kommunen dock lyfta ett antal synpunkter och frågeställningar som bedöms behöva klargöras inför genomförandet av direktivet.

De utmaningar med förslaget som beskrivs i avsnittet nedan tar sin utgångspunkt i kommunens tidigare remissyttrande i ärendets tidigare skede, då ett antal synpunkter inte kan utläsas som omhändertagna i det nu aktuella förslaget. Karlstads kommun bedömer att synpunkterna fortsatt är relevanta och förutsätter därför att de beaktas i det fortsatta arbetet.

Karlstads kommun har sammanställt och bedömt hur förslaget kan bidra till utmaningar för kommunen.

PM10, PM2,5 och kväveoxider är en utmaning

Kommunen bedömer att de föreslagna gränsvärden i miljökvalitetsnormerna medför en risk att kommunen inte uppfyller kraven, särskilt vad gäller partiklar (PM10 och PM2,5) samt kväveoxider. Detta kan innebära behov av en utökad luftkvalitetskontroll genom flera mätningar, fördjupad modellering och framtagande av åtgärdsprogram. En möjlig förutsättning för att kommunen ska kunna uppfylla gränsvärdena i tid är att de nya nivåerna införs stegvis eller att en längre genomförandetid medges, så att nödvändiga åtgärder hinner planeras och genomföras.

Avvägning mellan kommunal och nationell nivå

Kommunen bedömer att vissa delar av luftkvalitetsdirektivet bör hanteras nationellt eller regionalt, till exempel luftövervakning. Kommunens lokala erfarenhet och kapacitet är en viktig tillgång, som bör inkluderas i dialog kring implementeringsplaner och praktisk genomförande.

Förslaget om att införa olika mätstationer i den nationella luftövervakningen tydliggör en risk i ansvarsfördelningen mellan stat och kommun. Modellen innebär att en enskild kommun föreslås ansvara för drift och värdskap av en avancerad mätstation, trots att uppdraget i praktiken är nationellt och EU-drivet, samt att nyttan av datainsamlingen främst är nationell och internationell. Detta skapar en obalans där kommunen får ett operativt ansvar för delar av ett system som den varken styr över eller har rådighet att

påverka, samtidigt som staten behåller den övergripande styrningen. Exemplet illustrerar därför behovet av tydliga gränsdragningar mellan lokalt genomförande och nationell systemnivå, särskilt när ansvar, finansiering och rättsliga konsekvenser kopplas till luftkvalitetsarbetet.

Kostnadsansvaret för olika mätstationer och luftövervakning

Kommunen ser risker med förhöjda kostnader för kommunen eftersom Naturvårdsverkets förslag tydliggör att nya och mer avancerade mätkrav tillkommer. Det saknas tydlighet kring hur kostnadsansvaret mellan stat och kommun ska fördelas.

Obalans mellan kommunalt ansvar och tillgängliga styrmedel

Kommunen ser en risk för obalans mellan det ansvar som föreslås åläggas kommunerna och de faktiska styrmedel som står till kommunal rådighet för att påverka partikelhalterna. Flera av de mest effektiva åtgärderna regleras på nationell eller EU-nivå, medan de lokala verktyg som kommunen förfogar över ofta är kostsamma, har osäker eller begränsad effekt och i vissa fall är svåra att genomföra inom de tidsramar som regelverket förutsätter. Kommunen har inte alltid rådighet över allt kring luftföroreningar, vilket gör det svårt att låta allmänheten ställa skadeståndskrav mot kommunen. Föroreningar är en naturlig effekt av planering, väderförutsättningar, levnadsätt och resmönster. Kommunen har till viss del påverkan på antalet bilresor per dag, men det är också samhällstrender generellt som påverkar trafiksystemet, tex distansarbete och elektrifiering av fordon. Kommunen anser därför att ansvarsfördelningen och behovet av nationellt stöd och vägledning behöver förtydligas i det fortsatta genomförandet.

Framtida behov av vägledning och stöd

Mot bakgrund av de skärpta kraven bedömer kommun att det kommer att krävas utökade statliga resurser, särskilt från Naturvårdsverket, för att ge kommunerna tillräcklig vägledning och stöd.

Ökat behov av resurser på kommunal nivå

De skärpta gränsvärdena kan medföra behov av fler mätningar, utökad modellering samt framtagande och uppföljning av åtgärdsprogram. Parallellt ska även informationskraven enligt regelverket om luftkvalitet uppfyllas, vilket innebär att information ska vara lättillgänglig, aktuell och begriplig för allmänheten. Sammantaget bedöms detta leda till ett ökat resursbehov på kommunal nivå.

Bristande konsekvensanalys

Innebörden av förslaget avseende rättslig prövning, skadestånd, kostnader för mätstationer och sanktioner för svenska kommuner bör analyseras ytterligare i det fortsatta arbetet.

Linda Larsson
kommunstyrelsens ordförande

Ulrika K Jansson
kommundirektör

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med avancerade elektroniska underskrifter:

NAMN:	LINDA MARIE LARSSON	
TID:	2026-03-18 13:21:35 +01:00	
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation	

NAMN:	ULRIKA JANSSON	
TID:	2026-03-18 17:26:50 +01:00	
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation	